

MONITORIZARE PENTRU O BUNĂ GUVERNARE DE MEDIU

„Consolidarea guvernării ecologice prin formarea capacităților organizațiilor non-guvernamentale (ONG)”, finanțat de Uniunea Europeană, Implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și livrat de Programul de Granturi Mici al Fondului Global de Mediu

Mai 2015 ❖ Ediție specială ❖ Se distribuie în mod gratuit

Elevii Liceului Teoretic Cubani sunt activi și la studii, și la acțiuni concrete de mediu.
Fotografie de grup după acțiunea de salubritate a râulețului Camenca, mai 2015. Foto: Dinu Rusu

Un buletin bilunar, în format electronic, cu privire la consultările publice curente în domeniul protecției mediului este elaborat, începând cu februarie 2015, de către Mișcarea Ecologistă din Moldova, în cadrul proiectului „Monitorizare pentru o bună guvernare de mediu”.

Expedit în adresa organizațiilor de mediu și altor ONG-uri interesate de domeniul ecologic și plasat pe pagina web www.mem.md, buletinul reprezintă un instrument care vine să faciliteze procesul de monitorizare și evaluare a politicilor de mediu elaborate de autoritățile administrației publice.

Publicăm în această ediție specială câteva dintre anunțurile privind proiectele de decizii ale Ministerului Mediului aflate în consultare publică în această perioadă, cu îndemnul de a urmări platforma www.particip.gov.md, a consulta proiectele de decizii ale autorităților și a veni cu comentarii la documentele supuse consultărilor publice, în conformitate cu termenii indicați. De asemenea, dacă doriți să primiți pe mail Buletinele informative ale MEM, vă rugăm să transmiteți un mesaj la adresa mem@mem.md, cu subiectul „Buletin monitorizare”.

Ministerul Mediului consultă:

Titlul: Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Serviciului Piscicol, a structurii și efectivului-limită ale acestuia

INFORMEAZĂ-TE! ȘI CONTRIBUIE!

Scopul: Elaborarea prezentului proiect de Hotărâre de Guvern este condiționat de faptul că actualmente Serviciul Piscicol, în conformitate cu Legea nr. 149 din 08.06.2006 „privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura” (M.O. nr.126-130 din 11.08.2006), este obligat să asigure supravegherea de stat în obiectivele acvatice piscicole naturale a lucrărilor de captare a apei, adâncirea și îndreptarea albiilor, extragerea de nisip și prundiș, pescuitul hidrobionților și altor activități, care pot afecta resursele biologice acvatice, atribuții care nemijlocit țin de competența și sfera de activitate a acestei autorități administrative.

Prezentul proiect prevede consolidarea capacităților instituționale ale serviciului Piscicol și vizarea acțiunilor primordiale și mai profesionale în problemele protecției și utilizării raționale a resurselor acvatice naturale, îndeosebi a resurselor piscicole.

Proiectul Hotărârii de Guvern poate fi lecturat pe portalul web www.particip.gov.md, la secțiunea dedicată Ministerului Mediului.

Data limită pentru comentarii: 05. 06. 2015. Sugestiile pot fi trimise domnului Ion Grati (41 09 60, sp@sp.gov.md).

Titlul: Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind deșeurile

Scopul: Prevede stabilirea unor măsuri în vederea protecției mediului și a sănătății populației prin prevenirea sau reducerea efectelor adverse cauzate de generarea și gestionarea deșeurilor și prin reducerea efectelor generale ale folosirii resurselor și creșterea eficienței folosirii acestora.

Elaborarea acestei Legi este condiționată de necesitatea introducerii unui sistem nou de management al deșeurilor în corespundere cu standardele internaționale și face parte dintr-un pachet complex de noi reglementări a protecției mediului. Actualmente este în vigoare Legea nr. 1347-XIII din 09/ 10. 1997 privind deșeurile de producție și menajere, care nu corespund abordărilor legislației europene și a prevederilor tratatelor internaționale care reglementează deșeurile, la care Republica Moldova este parte. Această lege nu asigură gestionarea integrată a deșeurilor, clasificarea și evidențierea acestora, reglementarea activităților de valorificare și eliminare a deșeurilor și nu este completată cu cadrul normativ respectiv. Prin urmare, elaborarea noii Legi este deosebit de importantă pentru un management eficient al deșeurilor. Proiectul poate fi lecturat pe portalul www.particip.gov.md, la secțiunea dedicată Ministerului Mediului.

Data limită pentru comentarii: 08.06.2015. Sugestiile pot fi trimise Svetlanei Bolocan (20-45-27, bolocan@mediu.gov.md) și Ludmilei Marduhaeva (20-45-24, ludmila@moldovapops.md).

mediu.gov.md) și Ludmilei Marduhaeva (20-45-24, ludmila@moldovapops.md).

Titlul: Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la completarea Anexei la Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 894 din 12 noiembrie 2013

Scopul: Prevede ajustarea cadrului normativ de implementare a Legii apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011, ca urmare a adoptării Legii nr. 96 din 12 iunie 2014 pentru modificarea și completarea Legii apelor nr. 272.

Acest proiect derivă din modificările aplicate Legii apelor nr. 272, în urma cărora s-a actualizat lista tipurilor de folosință specială a apei. În urma adoptării acestei Legi, la 1 aprilie 2014 a început să funcționeze ghișeul unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei. Conform Hotărârii Guvernului nr. 894 din 12. 11.2013, a fost necesară elaborarea unui act normativ prin care să fie modificată și lista actelor solicitate pentru eliberarea autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei. Acest act normativ se prezintă ca o anexă la Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului, iar pentru elaborarea acestui document este necesară consultarea publică. Proiectul poate fi lecturat pe portalul www.particip.gov.md, la secțiunea dedicată Ministerului Mediului.

Data limită pentru comentarii: 10.06.2015. Sugestiile pot fi trimise Elenei Breahna (20-45-10, brehna@mediu.gov.md).

Legi mai bune

Perfectarea cadrului de politici și legislativ de mediu este una dintre condițiile de realizare a tendințelor de dezvoltare a țării: integrarea în Uniunea Europeană, promovarea economiei verzi și dezvoltarea durabilă. Strategia de Mediu 2023 pune accentul pe aprobarea unui nou cadru politic, legislativ și normativ de mediu, perfectat în conformitate cu cerințele, directivele și standardele Uniunii Europene.

Anexa la capitolul „Mediu” din Acordul de Asociere conține 25 de directive de mediu ale Uniunii Europene cu privire la următoarele sectoare:

- guvernarea de mediu și integrarea mediului în alte documente de politici sectoriale;
- calitatea aerului;
- calitatea apei și managementul resurselor de apă;
- managementul deșeurilor;
- protecția naturii;
- poluarea industrială și riscurile industriale;
- substanțele chimice.

În conformitate cu aceste directive, Republica Moldova trebuie să transpună și să implementeze un set de cerințe, care, respectiv, implică costuri semnificative.

Astfel, la capitolul legislativ/normativ va fi adoptată o nouă lege-cadru în domeniul protecției mediului, care va conține prevederi din cele 25 de directive UE, cum ar fi: evaluarea strategică de mediu, managementul integrat de mediu, managementul bazinal al corpurilor de apă, monitoringul integrat de mediu, autorizarea integrată de mediu/autorizarea de mediu, implicarea publicului în luarea deciziilor de mediu, precum și accesul la informația de mediu. Pentru o transpunere mai complexă a prevederilor directivelor Uniunii Europene de mediu, vor fi elaborate proiecte de legi speciale: legea cu privire la apa potabilă, legea cu privire la calitatea și protecția aerului atmosferic, legea cu privire la protecția solului, legea privind securitatea biologică, legea privind evaluarea strategică de mediu, legea privind evaluarea impactului asupra mediului, legea privind deșeurile, legea privind substanțele chimice, legea cu privire la autorizația de mediu (inclusiv integrată), legea privind accesul la informația de mediu etc., precum și regulamente de implementare a acestora.

Odată cu adoptarea acestor legi, va fi inițiată și elaborarea mecanismului de punere în aplicare a acestora (regulamente, instrucțiuni, metodologii etc.).

Prevederi din Strategia de mediu pentru anii 2014-2023

Zeci de monumente ale naturii trebuie să fie ocrotite de lege

Suprafața ariilor naturale protejate de stat din Republica Moldova constituie 189,4 mii ha, adică 5,5% din suprafața țării și este cu mult mai mică decât în majoritatea țărilor europene, ne arată datele Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023. Totuși, conform Strategiei se prevede mărirea suprafețelor de arii naturale protejate până la 8%, statut special urmând a fi atribuite unor zone naturale valoroase din punctul de vedere al diversității biologice, în scopul reducerii intervenției omului în aceste zone.

Practica de exploatare a monumentelor naturii, cu transformarea lor în cariere de piatră, precum este cazul recifelor din nordul R. Moldova (pe exemplul recent al tentativei de distrugere a recifului de la Horodiște, Râșcani) a determinat Mișcarea Ecologistă din Moldova să înainteze, la 19 martie 2015, un demers către Comisia Parlamentară pentru Administrație Publică, Dezvoltare Regională, Mediu și Schimbări Climatice prin care să ceară includerea 30 de astfel de monumente ale naturii în Legea nr.1538-XIII din 25 februarie 1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat.

În continuare publicăm demersul, chemându-vă de a deveni și dvs. promotori ai acestei inițiative.

Către
Comisia Parlamentară
pentru Administrație Publică,
Dezvoltare Regională, Mediu și
Schimbări Climatice

DEMERS

Stimați deputați,

Înaintăm acest demers către Domniile Voastre pentru a vă atrage atenția asupra situației deplorabile în care au ajuns un lanț de monumente de o deosebită valoare, cunoscute sub numele de „Stâncile Prutului”, aflate în partea de Nord-Vest a Republicii Moldova.

Aceste obiective de o valoare științifică, ecologică și culturală inestimabilă, printre care și stâncile milenare de pe malurile râului Ciuhur (Horodiște), nu și-au găsit loc în anexele Legii nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat. Lăsate în afara Legii, stâncile milenare de la Horodiște au ajuns pe mâinile unor persoane care sunt departe de a înțelege însemnătatea acestui tezaur rămas pe pământul nostru din timpuri străvechi. Măreția lor istorică păleşte în fața unor interese economice imediate, caracterizate de mult primitivism, lipsă de bun simț și aroganță. Indiferența reprezentanților guvernului în regiune, corelată cu lipsa unei argumentări legislative care să ofere resorturile necesare protecției acestor locuri, duce la transformarea acestor stânci și a întregului lanț de recife într-o imensă carieră de piatră, moloz și praf.

„Stâncile Prutului” (numite și „Toltrele Prutului”) se află concentrate pe o suprafață restrânsă, în bazinele râurilor mici Larga, Vilia, Lopatnic, Draghiște, Racovăț, Ciuhur și Camenca, râuri care se varsă în porțiunile Prutului de Mijloc cuprinsă între localitățile Criva și Pruteni. Deși fragmentate puternic în mai multe locuri, lanțurile de recife se mai prezintă și astăzi ca un organism unitar ce se întinde pe o distanță de aproape 200 km, iar pe râurile Lopatnic, Draghiște, Racovăț, Ciuhur și Camenca formează marile complexe naturale: Caracușenii Vechi - Corjeuți; Trinca-Fetești-Burlănești; Gordinești-Buzdujeni-Brânzeni; Pocumbeni-Druță-Horodiște-Vărtic-Duruitoarea; Butești-Cobani. Prin urmare, „Toltrele Prutului” sunt localizate în bazinele afluenților Prutului, la o distanță de câțiva km de malul stâng al acestui râu.

Aceste lanțuri de recife calcaroase din nordul Moldovei sunt constituite din schelete de corali, moluște, scoici, litotamnii, alge, animale și organisme marine, care umpleau Mările tropicale Tortoniană și Sarmatică acum 7-20 milioane de ani. Recifele basarabene au aceeași geneză ca și marele lanț coralier din Australia, numai că cel de acolo se

află aproape în întregime sub apă, vârfului lui ieșind din ocean la o înălțime de 2-5 metri, pe când recifele noastre ajung sau trec peste cota de o sută (!!!) de metri. Și toată înălțimea lor se află pe uscat, de unde pot fi admirate în toată măreția și splendoarea lor. Oricât ar părea de neverosimil, dar în toată Europa, de la strâmtoarea Gibraltar până la munții Ural, numai la noi pot fi văzute și studiate aceste minuni ale naturii.

Din păcate, situația acestor formațiuni naturale de importanță geologică este tot mai rea pe zi ce trece. Deși aceste toltre prezintă caracteristici de monumente ale naturii, o parte din

Recifele de la Horodiște, Râșcani

ele nu au fost incluse în anexele Legii nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, ceea ce a deschis calea unei exploatare lipsită de orice logică economică și ecologică. Cuptoarele de var de la Trinca, carierele de piatră la Brânzeni și Cobani, munții de moloz de la Fetești și Berlinți, lipsa perdelelor de

Horodiște, Râșcani

protecție a râurilor mici, exploatarea agricolă și pășunatul intensiv sunt doar câteva din exemplele care contribuie la mutilarea peisajului, poluarea zonei și degradarea puținelor vestigii rămase moștenire din negura timpului.

În anul 2003, Mișcarea Ecologistă din Moldova a organizat o expediție ecologică în bazinul Prutului de Mijloc, în urma căreia a identificat 30 de astfel de obiective valoroase neincluse în

Toltrele de la Brânzeni, Edineț

Legea nr.1538. Unicitatea, frumusețea și importanța acestora din punct de vedere geologic și ecologic ne-a oferit motive să le cercetăm și să le caracterizăm drept monumente ale naturii care merită să fie luate sub protecția statului. Rezultatele acestor cercetări au fost incluse în cartea „Valea Prutului de Mijloc”, Colecția „Natura”, 2004, ISBN 9975-9795-1-3 și prezentate Ministerului Mediului încă până la tipărirea lucrării, în anul 2003, în vederea includerii acestor obiective în Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor protejate de stat, anexa 3 („Monumente ale naturii”). Din păcate, intervențiile noastre nu au avut nici un rezultat până în prezent, iar unele bijuterii naturale propuse să fie protejate de stat, posibil să fi fost distruse sau să se afle în pericol de a fi distruse ca în cazul stâncilor de la Horodiște.

Din acest motiv, Mișcarea Ecologistă din Moldova vine cu un demers către Comisia parlamentară, prin care vă rugăm să interveniți pe lângă instituțiile abilitate pentru a fi pregătite dosarele de rigoare și de a include lanțul de recife din Nord-Vestul Republicii Moldova în proiectul nou de Lege privind fondul ariilor protejate de stat, inclusiv următoarele 30 de formațiuni geologice, care, evident, necesită o reactualizare și reexaminare la fața

locului, fiindcă cercetările și datele prezentate de Mișcarea Ecologistă sunt făcute până în anul 2003 :

1. Reciful Larga, situat la distanță de 1.5 - 2 km de lângă satul Larga. Este cel mai nord-vestic recif al Toltrelor Prutului din Republica Moldova.

2. Lanțul de recife din arealul parcului Pavlovca, cu o suprafață de 2 ha, situat pe malul stâng al râulețului Colontur, afluent al râului Larga.

3. Versantul dezgolit de lângă satul Șirăuți, situat pe malul râului Larga la 1.5 km de sat.

4. Recifele de lângă satul Cotuieni - pe o suprafață de 10 ha; sunt 4 recife de diferite vârste.

5. Defileul de la Berlinți, situat pe malul râulețului Rosoșeni, afluent al râului Vilia cu o suprafață de 50 ha.

6. Reciful din landsaftul Tețcani.

7. Recifele de lângă Briceni, se găsesc pe malul stâng al râului Lopatnic, cu o suprafață de 24 ha.

8. Recifele de la Caracușenii Vechi, compuse din 2 atoli și malul stâng abrupt al râului Lopatnic, cu suprafață de 135 ha.

9. Monumente geologice de pe râul Lopatnic, situate între satele Caracușenii Vechi și Corjeuți, reprezentate prin 5 defileuri.

10. Recifele din Colicăuți, situate mai la sud de satul Colicăuți, pe malul stâng al râului Draghiște, cu o suprafață de 3 ha.

11. Recifele din Trestieni, la est de satul Trestieni, pe malul stâng al râului Draghiște la vest de șoseaua Edineț - Briceni, cu o suprafață de 5 ha.

12. Reciful din pădurea Fetești, pe malul stâng al râului Draghiște, la marginea nordică a pădurii.

13. Canionul pe râul Draghiște, lângă pădurea Fetești.

14. Amfiteatrul Fetești, care înconjoară de la nord, vest și est satul Fetești, adâncimea de 100 m.

15. Reciful Cepeleuți, care se găsește în pădurea Ciocița, pe malul stâng al râului Racovăț.

16. Oncoidele de la Halahora de Sus, situate pe malul stâng al râului Racovăț Uscat, suprafața 5 ha, lângă șoseaua Bălți-Briceni.

17. Reciful de lângă satul Gordinești - se găsește lângă al 3-lea meandru al râului Racovăț de la satul Gordinești în pădure, cu suprafața de 30 ha, lungimea de la nord la est 1 km, lățimea 250 m, înălțimea 70 m.

18. O porțiune de canion pe râul Racovăț, situat la al 4-lea meandru al râului, la 2 km spre sud de la reciful de lângă satul Gordinești, în pădure, suprafața 37 ha.

19. Corpul de recife de la confluența râului Racovăț cu râulețul Bogda, la 0,5 km spre nord de la confluența râului Racovăț cu afluentul său râulețul Bogda.

20. Canionul de la confluența râului Racovăț cu râulețul Bogda, este o prelungire a monumentului precedent, suprafața 100 ha, adâncimea 125 m, lungimea 750 m, în stânci, grote, pe malul drept se găsește o stâncă înaltă de 210 m.

21. Hârtopul Heredeveca, un hârtop neobișnuit pentru zona toltrelor, lungimea 2 km, lățimea 0,5 km, adâncimea 60 m.

22. Corpul de recife din satul Paladea, se găsește mai la sud de sat pe malul stâng al râului Ciuhur, cu o suprafață de 5 ha. Cel mai nordic recif din Toltrele Prutului.

23. Reciful Bărlădeni, situat la nord de satul Bărlădeni pe malul stâng al râului.

24. Reciful Goleni, se găsește la sud de satul Goleni, pe malul stâng, pe o suprafață de 2 ha.

25. Canioanele Pocumbeni - 2 canioane, nordic și sudic, pe o suprafață de 60 ha, sunt poarta de intrare în toltre din cursul inferior al râului Ciuhur.

26. Reciful de lângă satul Druță, cu suprafața de 100 ha, situat pe malul stâng al Ciuhurului, cu lungimea de 1 km de la sud spre est, lățimea 0,75 km, înălțimea 75 m.

27. Grupul de recife de lângă satul Horodiște, se găsește la nord, sud și vest de satul Horodiște, de-a lungul cursului Ciuhurului, pe o suprafață de 140 ha. Grupul este compus dintr-un masiv cu lacul Bulhac, un canion și o stâncă „Deal”.

28. Reciful de la Costești „Stânca”, situat la sud-est de satul Costești, pe malul stâng al râului Ciuhur și râului Prut, cu o suprafață de 100 ha.

29. Alunecările de teren de lângă satul Brânzenii-Noi, se găsesc pe malul stâng al râului Camenca, pe o suprafață de 50 ha. Alunecările de teren ocupă aproximativ 1200 m de-a lungul râului.

30. Două recife de lângă satul Molești, situate la nord de satul cu același nume cu o suprafață de 10 ha, de ambele părți a râului.

Sperăm ca prin includerea acestor valoroase obiective, posibil și a altora, în noua Lege privind fondul ariilor naturale protejate de stat, să redăm oficial importanța impresionantă a noastre moșteniri, iar atitudinea promptă la nivel de Parlament va determina promovarea, protecția și aprecierea monumentelor nominalizate la ade-vărata lor valoare.

*Cu deosebit respect,
Alecu Reniță, Președinte al Mișcării
Ecologiste din Moldova*

La începutul lunii mai, Ministerul Mediului a organizat prima ședință a consultărilor publice asupra Planului de Gestionare a bazinului râului Prut.

Acest eveniment a invitat la discuții toate părțile interesate de managementul bazinului Prut și de starea ecologică a acestui râu, printre participanți numărându-se reprezentanți ai mai multor instituții de profil (Serviciul Hidrometeorologic de Stat, Agențiile „Moldsilva”, „Apele Moldovei”, Inspectoratul Ecologic de Stat, Institutul de Ecologie și Geografie, Academia de Științe, Agenția de Dezvoltare Austriacă, Proiectul ApaSan), reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale de mediu (Mișcarea Ecologistă din Moldova, Societatea Ecologică Biologica, Eco-Tiras, EcoContact), oaspeți din Ucraina implicați în elaborarea unui plan de gestionare a bazinului ucrainean al râului Prut (Marta Korchemyuk de la ONG „MAMA-86-Yaremche”), precum și reprezentanți ai echipei coordonatoare a proiectului EPIRB (Zurab Jincharadze – director executiv biroul regional Tbilisi, Georgia, Imola Koszta – expert REC).

La nivel național, temeiul juridic al elaborării Planului de Gestionare al bazinului râului Prut este reprezentat de Legea Apelor nr. 272 din 23.11.2011, care reglementează, printre altele, folosința durabilă a apei. De asemenea, există un Acord semnat între România și Republica Moldova privind utilizarea apei din Prut și Dunăre la standarde

Planul de Gestionare a bazinului Prut:

principii durabile în utilizarea resurselor de apă

area din anumite sectoare. Depășirea acestor probleme este esențială pentru a preveni deteriorarea în continuare a stării actuale și pentru a reduce progresiv rata de poluare a râului. Conținutul Planului de Gestionare al bazinului râului Prut va fi îmbunătățit pe parcursul celor 6 luni de consultări publice cu ajutorul soluțiilor și propunerilor primite de la părțile implicate în gestionarea bazinului hidrografic al râului Prut.

În cadrul discuțiilor s-a pus accentul pe impactul în timp al acestui Plan

Pescarul de la Slobozia-Mare, Cahul

Întrucât Planul de Gestionare a fost elaborat pentru o perioadă de 6 ani (2016-2021), nu a fost posibilă acoperirea tuturor aspectelor ce reies din managementul bazinului râului Prut, astfel încât preocupările pentru extinderea și refacerea habitatelor naturale, proiectarea unor scenarii de evoluție a mediului și analiza proiectelor Republicii Moldova în bazinul hidrografic al Prutului vor fi abordate într-o fază următoare a Planului.

Deocamdată, eforturile Ministerului Mediului se vor concentra pe executarea celor 8 măsuri de bază prevăzute în Programul de măsuri adiacent Planului de Gestionare:

- Îmbunătățirea programului de monitoring a corpurilor de apă de suprafață și subterane;

- Asigurarea accesului populației la servicii de apă și sanitație.

Pe lângă acestea, există câteva măsuri suplimentare care țin de atenuarea riscurilor de secetă (elaborarea unui regulament de conservare a apei în sectorul agricol) și de inundații (reabilitarea a 176 km de diguri), însă nu au fost evaluate costurile legate de inundații, din lipsă de date. La acest capitol, Alecu Reniță, președintele Mișcării Ecologiste a intervenit punând în evidență faptul că îndiguirea reprezintă o măsură nedurabilă, costisitoare și nu neapărat eficientă, care nu face altceva decât să perpetueze problema inundațiilor. O alternativă mult mai sănătoasă ar fi restituirea zonelor naturale inundabile ale râului, care își îndeplineau foarte bine rolul

Prutul la Bisericiani, Glodeni

Prutul la Hănăsenii Noi, Leova

moderne. De aceea, Planul de Gestionare elaborat de Ministerul Mediului vine să îmbunătățească procesul de utilizare corectă a resurselor de apă. Acesta aduce în discuție câteva probleme legate de sănătatea râului Prut: lipsa fâșiilor riverane de protecție, modificările hidrologice puternice, lipsa datelor suficiente legate de polu-

și măsura în care acesta se raportează la schimbările sau intemperiiile ce pot surveni (inundații, ploi abundente, fenomene climatice extreme). De asemenea, a fost abordată necesitatea unor scenarii de evoluție în timp a cantității de apă (10-20 ani) și a dreptului de proprietate asupra resurselor de apă din bazinul hidrografic Prut.

- Reducerea progresivă a poluării din surse punctiforme;
- Extinderea și refacerea habitatelor naturale;
- Gestionarea durabilă a resurselor de apă;
- Reducerea progresivă a poluării din surse difuze;
- Protecția resurselor de apă potabilă;

de prevenire a inundațiilor înainte de desfășurarea proiectelor agricole și ingineresti care au schimbat destinația naturală a mii de hectare din lunca inundabilă a Prutului. Reabilitarea acestor zone ar contribui foarte mult la îmbunătățirea echilibrului hidrologic și ecologic al râului, mai ales că aceste noi zone umede ar putea extinde în mod natural procentajul de arii protejate și ar aduce plusvaloare din punct de vedere al conservării biodiversității, devenind habitate pentru multe specii periclitate.

Conform Directivei-cadru privind Apa, autoritățile sunt încurajate să promoveze participarea activă a tuturor părților interesate de punerea în aplicare a Planului de Gestionare a bazinului hidrografic, acordând un timp de consultare de 6 luni. Ministerul Mediului va continua să organizeze ședințe de consultare în raioanele care fac parte din bazinul râului Prut. Planul de Gestionare poate fi descărcat și lecturat în format electronic de pe site-ul Agenției „Apele Moldovei” (<http://apelemoldovei.gov.md>) sau de pe portalul web al Direcției Baziniere de Gospodărire a Apelor (<http://www.dbga.md>), iar cei interesați de îmbunătățirea acestui document important, pot trimite sugestiile și comentariile la adresa de mail plan.dpmn@gmail.com.

Silvia URSUL

Consultări dedicate gestionării durabile a Bazinului Hidrografic Nistru

Planul de Gestionare a Districtului Bazinului Hidrografic Nistru (DBHN) este în consultare publică de către Ministerul Mediului încă la începutul anului 2015, în acest sens fiind organizate mai multe ședințe publice la Ialoveni, Strășeni, Cimișlia, Orhei, Dubăsari și Chișinău. Acest document de politici publice derivă din Strategia de mediu pentru anii 2014-2023, fiind elaborat în conformitate cu cerințele Legii Apelor Nr. 272 din 23 decembrie 2011 (Monitorul Oficial Nr. 81 din 26 aprilie 2012). Structura și principiile directorii ale planului au la bază prevederile Directivei 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 cu privire la stabilirea unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, cunoscută sub numele de Directiva Cadru privind Apa (DCA). Abordarea gestionării DBHN prezintă în plan constituie un pilon important pentru dezvoltarea economiei verzi. Acest plan abordează presiunile și impactul pe care le suportă mediul acvatic în Districtul Bazinului Hidrografic Nistru (DBHN) și măsurile necesare pentru a le diminua în scopul îmbunătățirii calității apei și stării generale a mediului.

Potrivit datelor Ministerului Mediului, DBHN, care ocupă 2/3 din teritoriul țării, are o valoare absolută pentru echilibrul ecologic al țării, cuprinzând în aria sa rezervații naturale, râuri mici, lacuri și alte corpuri de apă. Au fost făcute multe eforturi conjugate pentru a proteja și menține condiția acestor arealuri naturale, dar mai rămân o serie de provocări, care trebuie abordate pentru a asigura îmbunătățirile dorite.

Acestea includ:

- Poluarea difuză din activitățile agricole;
- Poluarea difuză și din surse punctiforme drept urmare a diverselor tipuri de activitate economică;
- Poluarea din surse punctiforme din tratarea apelor industriale;
- Modificarea fizică a corpurilor de apă etc.

În prezent, urmarea acestor presiuni și aplicării standardelor de mediu, doar apa din fl. Nistru poate fi folosită în scopuri potabile, irigare și agrement (clasele de calitate II și III), pe când apa afluenților este de clasa IV și V, ceea ce înseamnă că apele de suprafață sunt poluate și foarte poluate. Din aceste considerente este importantă conjugarea eforturilor acum și în viitor pentru a îmbunătăți calitatea apei și a mediului.

Planul vizează o perioadă de șase ani, după va fi supus unei revizuirii și ajustări corespunzătoare stării de lucruri constatate în perioada respectivă.

Propunerile pentru Planul de Gestionare a Districtului Bazinului Hidrografic Nistru pot fi trimise pe adresa plan.nistru@gmail.com.

Delia MORARU

Nistrul la Japca, Șoldănești

Informarea, consultarea și implicarea activă a cetățenilor în elaborarea politicilor publice vin să sprijine instituțiile statului și întăresc procesul democratic. Conform Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, instituțiile statului – Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, guvernul; autoritățile publice autonome; autoritățile administrației publice centrale de specialitate; autoritățile unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; autoritățile administrației publice locale, dar și persoanele juridice de drept public și privat care gestionează și utilizează mijloace financiare publice – TREBUIE SĂ CONSULTE cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate în privința proiectelor de acte normative, administrative care pot avea impact social, economic, de mediu (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice).

Transparența în procesul decizional se bazează, conform stipulărilor sus-pomenitei legi, pe următoarele principii:

a) informarea, în modul stabilit, a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, de altor părți interesate despre inițierea elaborării deciziilor și despre consultarea publică pe marginea proiectelor de decizii respective;

b) asigurarea de posibilități egale pentru participarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, de altor părți interesate la procesul decizional.

Sunt o serie de motive care vin să încurajeze cetățenii să interacționeze cu guvernele întru asigurarea bunei guvernări. Unele dintre acestea le găsiți explicate în fragmentul preluat din Manualul OECD privind informarea, consultarea și participarea în procesul de elaborare a politicilor publice.

Ce sunt relațiile guvernământ - cetățeni

Înainte de toate, un răspuns direct: Relațiile guvernământ - cetățeni se referă la interacțiunile dintre guvern și cetățeni într-o democrație.

Relațiile între guvernământ și cetățeni există într-o arie largă de domenii, de la elaborarea politicilor publice până la livrarea și consumul de servicii publice. Ne vom referi aici la relațiile guvernământ - cetățeni în contextul elaborării politicilor publice. Guvernământul operează la niveluri diferite: local, regional, național și internațional. La toate aceste niveluri, guvernământul este în contact cu cetățenii. Nivelul național care este cel mai relevant pentru elaborarea politicilor publice. Cetățenii relaționează cu guvernământul ca indivizi sau ca parte a unor grupuri organizate, precum organizațiile societății civile. Democrația se bazează pe acordul cetățenilor. Pentru a asigura acest acord, democrația reprezentativă se întemeiază pe un set tradițional de reguli formale și principii – cum ar fi alegerile și campaniile electorale care le însoțesc. De asemenea, democrația reprezentativă se întemeiază pe interacțiuni continue între guvernământ și cetățeni în perioadele dintre alegeri.

Dar cum pot guvernele să-și întărească relațiile cu cetățenii? În termeni practici acest lucru înseamnă:

Informarea

Guvernământul diseminează din proprie inițiativă informații despre elaborarea politicilor publice – sau cetățenii accesează informația la cerere.

În ambele cazuri, informația circula într-un singur sens, de la guvernământ la cetățeni, având de a face cu o relație uni-direcțională.

Exemple în acest sens sunt accesul la documentele publice, monitoarele oficiale sau paginile web ale instituțiilor guvernamentale.

zentative de ne-specialiști și procesele de dialog.

Influența pe care cetățenii o pot exercita asupra elaborării politicilor publice crește pe măsură ce trecem de la informare la consultare și apoi la participare activă. Această influență a cetățenilor nu înlocuiește aplicarea regulilor formale și a principiilor democrației – cum ar fi alegerile libere și corecte, adunările reprezentative, executive responsabile, o administrație publică neutră din punct de vedere politic, pluralismul, respectul pentru drepturile omului. Activitățile

input în procesul de luare a deciziilor. Această implicare creează o mai mare acceptare a rezultatelor procesului politic. Guvernământul demonstrează deschidere, fapt care îl face mai demn de încredere din punctul de vedere al cetățeanului – suveran în orice democrație. Construind încrederea în guvernământ și politici publice mai bune, întărirea relațiilor guvernământ - cetățeni sporește legitimitatea guvernământului.

- Democrație mai puternică

Informarea, consultarea și participarea activă fac guvernul mai

mai complex. Societățile și piețele solicită ca tot mai multe domenii să fie abordate din ce în ce mai detaliat. Multe provocări depășesc frontierele naționale sau administrative. Luați drept exemplu evaziunea fiscală, criminalitatea și degradarea mediului înconjurător! Tehnologiile moderne ale informației și comunicațiilor (TIC) au crescut și stimulat aceste interdependențe. Aceste provocări le impun guvernelor naționale să coopereze și să găsească înțelegere la multiple niveluri ale guvernământului – fie el local, regional, național sau global.

Drept rezultat, elaborarea de către guvernământ a politicilor publice devine mai complicată. Astfel, devine mai dificil pentru cetățeni să înțeleagă și să tragă la răspundere guvernul. Resursele limitate ale guvernului fac dificilă asigurarea de către acesta, pe cont propriu, a elaborării și implementării politicilor publice. În mijlocul acestei complexități, cetățenii percep declinul influenței exercitate de ei prin intermediul votului, și odată cu aceasta este în declin încrederea lor în guvernământ. Se vorbește mai mult despre „deficitul democratic” și despre legitimitatea redusă a guvernământului.

Guvernele se găsesc din ce în ce mai mult sub presiunea de a se asigura că politicile publice sunt eficiente și legitime. Ele realizează că nu vor putea să administreze și să implementeze eficient politici publice, oricât de bune ar fi acestea, dacă cetățenii nu înțeleg și nu le sprijină. Încercând să-și întărească relațiile cu cetățenii, guvernele răspund la presiuni care afectează toate etapele elaborării politicilor publice: de la identificarea problemei, dezvoltarea politicii publice, luarea deciziei, până la implementare și evaluare. Acționând astfel, guvernele:

- Răspund apelurilor pentru mai multă transparență și responsabilizare

Guvernele reacționează la intensificarea solicitărilor cetățenilor și la examinarea profundă a acțiunilor guvernamentale de către mass media și cetățeni. Cetățenii obțin cunoștințe mai bune, mai corecte și mai actualizate prin intermediul informațiilor oferite de guvern privind o nouă politică publică planificată, al proiectului acelei politici, al informațiilor despre situația implementării acesteia, sau al experienței anterioare cu această politică. Cetățenii sunt astfel mai bine echipați pentru a înțelege și a monitoriza activitatea guvernamentală. Acest lucru creează bazele pentru o cetățenie mai activă.

Căutând și incluzând input-ul cetățenilor în elaborarea politicilor publice, guvernele încearcă să răspundă așteptărilor cetățenilor legate de faptul că vocile lor vor fi auzite și opiniile lor luate în considerare.

Manualul OECD privind informarea, consultarea și participarea în procesul de elaborare a politicilor publice, editat de Centrul pentru Politici Publice, Cluj-Napoca, 2009

Informarea, consultarea, și implicarea este spre beneficiul tuturor, de la mic la mare

Consultarea

În procesul de elaborare a politicilor publice, guvernământul solicită și primește reacția cetățenilor.

Pentru a primi reacția (feedback) în timpul procesului de elaborare a politicilor, guvernământul decide ale cui opinii sunt dorite și asupra cărei probleme. Primirea de feedback din partea cetățenilor implică, de asemenea, că guvernământul le oferă acestora informație în prealabil. Astfel, consultarea creează o relație bi-direcțională limitată între guvernământ și cetățeni.

Exemple în acest sens sunt comentariile pe baza propunerilor legislative și sondajele de opinie publică.

Participarea activă

Cetățenii se implică în mod activ în luarea deciziilor și elaborarea politicilor publice.

Participarea activă înseamnă că cetățenii înșiși își asumă un rol în schimbul asociat procesului de elaborare a politicilor publice, de exemplu propunând alternative de politică publică. În același timp, responsabilitatea pentru formularea politicii publice și decizia finală rămâne la nivelul guvernului. Implicarea cetățenilor în elaborarea politicilor publice este o relație bi-direcțională evoluată între guvernământ și cetățeni, bazată pe principiul parteneriatului.

Exemple în acest sens sunt grupurile de lucru deschise, grupurile repre-

complementare de informare, consultare și participare activă au existat întotdeauna în statele democratice, într-o oarecare formă și într-o oarecare măsură. Totuși, în contextul în care democrația evoluează, cetățenii solicită mai multă deschidere și transparență.

De ce să întărim relațiile guvernământ - cetățeni

Utilizând informarea, consultarea și participarea activă, guvernele își întăresc relațiile cu cetățenii. De ce fac guvernele acest lucru? Există câteva motive principale, care se susțin reciproc:

- Politici publice mai bune

Existența unor relații puternice între guvernământ și cetățeni îi încurajează pe aceștia din urmă să dedice timp și efort problemelor publice. Contribuția (input-ul) cetățenilor este utilizat și valorificat ca resursă. Informarea, consultarea și participarea activă îi oferă guvernământului o bază mai bună pentru elaborarea politicilor publice și îi permite să devină o organizație care învață din experiență. În același timp este asigurată o implementare mai eficientă, deoarece cetățenii sunt mai bine informați despre politicile publice și au luat parte la dezvoltarea acestora.

- Încredere mai mare în guvernământ

Informarea, consultarea și participarea activă le dau cetățenilor șansa de a se familiariza cu planurile de politică publică ale guvernului, de așa fel auzite opiniile și de a oferi un

transparent și mai ușor de responsabilizat. Întărirea relațiilor guvernământ - cetățeni încurajează și extinde fundamentele pentru cetățenia activă în societate. De asemenea, întărirea acestor relații sprijină implicarea cetățenilor în sfera publică, cum ar fi participarea la dezbateri politice, votul, asociațiile etc. Toate acestea duc la o democrație mai puternică.

Eforturile guvernelor de a informa, consulta și implica cetățenii în elaborarea politicilor publice nu pot înlocui democrația reprezentativă, și nici nu intenționează să o înlocuiască. În schimb, ele completează și întăresc democrația ca întreg.

Atenția sporită acordată de guvernele întăririi relațiilor lor cu cetățenii este rezultatul transformării contextului în care are loc elaborarea de politici publice. Guvernul național se găsește în situația de a face față unei lumi din ce în ce mai interconectate, în condițiile în care el însuși a devenit

CUVINTE CHEIE

Consultare publică – comunicare reciprocă între cetățeni, asociații constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate, pe de o parte, și autoritățile publice care cad sub incidența prezentei legi, pe de altă parte, în rezultatul căreia ambele părți sunt informate și pot influența procesul decizional.

Transparență – oferirea, în vederea informării în mod deschis și explicit, de către autoritățile publice care cad sub incidența prezentei legi a tuturor informațiilor privind activitatea lor și consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare și de adoptare a deciziilor.

Ediție specială realizată în cadrul proiectului „Monitorizare pentru o bună guvernare de mediu”, desfășurat de Mișcarea Ecologistă din Moldova, cu suportul programului „Consolidarea guvernării ecologice prin formarea capacităților organizațiilor non-guvernamentale (ONG)”, finanțat de Uniunea Europeană, Implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și livrat de Programul de Granturi Mici al Fondului Global de Mediu.

SGP își rezervă dreptul de a reproduce materialul gratuit, în întregime sau parțial, în scopuri filantropice legate de activitatea SGP.

Această ediție specială nu poate fi pusă în vânzare liberă și se distribuie gratuit ca supliment la revista cu distribuție națională „Natura”. Tiraj: 8000 exemplare.

Viziunile, opiniile, pozițiile sau strategiile care se includ în această publicație nu neapărat reflectă opinia donatorilor. Surse: www.medi.gov.md, www.particip.gov.md. Fotografii din arhiva MEM și a revistei NATURA.

Coordonator: Alecu Reniță, președinte MEM, mem@mem.md

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, str. S. Lazo 13, of. 2A, 022 23 26 54